

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

ANÀLISI I PRODUCCIÓ DE SO I LOCUCIÓ

Coordinació: FRANCESC ALAMON QUERALT

Any acadèmic 2013-14

Informació general de l'assignatura

Denominació	ANÀLISI I PRODUCCIÓ DE SO I LOCUCIÓ
Codi	101917
Semestre d'impartició	2n Q Avaluació Continuada
Caràcter	Obligatòria
Nombre de crèdits ECTS	7.5
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Coordinació	FRANCESC ALAMON QUERALT
Departament/s	Filologia Catalana i Comunicació
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials: 75 Hores no presencials: 118
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català
Horari de tutoria/lloc	Dilluns 20-21h Despatx: 1.22 Tlf: 973702004

FRANCESC ALAMON QUERALT

Informació complementària de l'assignatura

Aquesta assignatura és una introducció al coneixement de les característiques físiques i perceptives del so i a la possibilitat de tractar-lo mitjançant d'instruments informàtics.

Per tal que sigui possible la manipulació i l'edició del so, caldrà transformar-lo en audio digital, per a la qual cosa caldrà conèixer-ne la tècnica i les condicions que es requereixen, tot utilitzant els instruments de què es disposen en l'estudi de so del departament: la taula digital Yamaha O1V 96 i el programa d'edició Protools

Evidentment, l'aplicació final d'aquests coneixements és la implementació del so un cop editat i tractat, en les produccions audiovisuals. La finalitat és la d'aconseguir crear uns efectes sonors que estiguin al servei de l'expressivitat narrativa de l'audiovisual.

Prerequisits: Cal recuperar els continguts sobre la tecnologia del so, que es va estudiar a 1r de grau.

Corequisits En els estudis de comunicació, es requereix de ser estricte en els aspectes formals de la redacció i dels continguts. Es tindrà especial cura en aspectes com la presentació dels treballs (índex i paginació, bibliografia, ortografia i redacció...). No s'acceptaran treballs que no tinguin aquests requeriments.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Veure apartat de competències.

Competències

Competències	Objectius formatius
Capacitat d'aplicar els coneixements teòrics en la pràctica	Conèixer els conceptes físics necessaris per entendre les característiques del so i la seva percepció
Capacitat per gravar senyals sonors des de qualsevol font sonora (acústica o electrònica, digital o analògica) i de barrejar aquests materials amb una intencionalitat determinada, tenint en compte els nivells, efectes i plans de mescla final masteritzada	Conèixer el funcionament de l'instrumental electroacústic que s'utilitza en el procés de captació, tractament i enregistrament del so
Capacitat per dissenyar i concebre la presentació d'acord amb les característiques creatives i expressives que proposa el director del projecte audiovisual	Comprendre el funcionament de l'àudio digital per a la seva aplicació posterior en les produccions audiovisuals
Coneixement per a la planificació sonora i de les representacions acústiques de l'espai, del disseny i de la decoració sonora i la seva vinculació amb els missatges periodístics	Conèixer i utilitzar les possibilitats expressives del so en les produccions audiovisuals

Continguts fonamentals de l'assignatura

TEMA 1 El so en l'entorn informàtic:

- 1.-El funcionament del hardware per a l'àudio
- 2.-Programari específic per a l'edició i el tractament del so

TEMA 2 El tractament digital i els formats de l'àudio:

- 1.-El arxius del so, paràmetres, conversions de format i còdecs

2.-Mitjans de distribució i transmissió del so

TEMA 3 Nocions generals d'acústica:

- 1.-Naturalesa del so
- 2.-La veu i l'audició humana.
- 3.-La teoria ondulatoria del so.
- 4.-Acústica de petits auditoris i aïllaments

TEMA 4 El processament digital el so:

- 1.-Els processadors
- 2.-Els filtres i l'equalització

TEMA 5 Electroacústica 1 (Equips de tractament del so)

- 1.-La cadena d'àudio
- 2.-El tractament electroacústic del senyal
- 3.-Sonorització, espais i equips d'enregistrament

TEMA 6 Electroacústica 2 (Equips de tractament del so)

- 1.-Connexions
- 2.-Filtratge
- 3.-Implementació del control de l'àudio en els diferents requeriments audiovisuals
- 4.-Estereofonia, quadrifonia: els controls 'pan' i els usos.
- 5.-El concepte Hi-fi.
- 6.-Programes per transmetre so per Internet

TEMA 7 Tècniques d'enregistrament i producció

- 1.-Sistemes de captació del so
- 2.-Procediments de l'enregistrament
- 3.-Enregistrament en multipista
- 4.-Previsió i discussió davant d'un enregistrament

TEMA 8 Microfonia

- 1.-Característiques dels micròfons

2.-Tria i emplaçament de la microfonia

3.-Usos i instal·lació

TEMA 9 La funció expressiva del so

1.-La funció expressiva

2.-Les qualitats expressives dels sons

3.-Els elements sonors en els audiovisuals

TEMA 10 La taula de mescles

1.-La taula de mescles analògica i digital.

2.-La mescla d'àudio.

3.-El tractament del so des de la taula: previs, pan, filtres, el reverb, el compressor, les portes...

4.-L'enrutament, els busos i els auxiliars

TEMA 11 Producció i postproducció.

1.-L'estudi de so. Els espais, l'instrumental i el Protools

2.-La producció online (el directe)

3.-La producció a l'estudi off line (l'edició, els arranjaments i la postproducció)

4.-Criteris i normes d'ús de la sala d'edició

5.-Aspectes generals del funcionament

TEMA 12 Protools.

1.-Característiques generals del Protools.

2.-L'edició multipista.

3.-La producció i postproducció amb Protools

4.-La tècnica de la mescla i la masterització

TEMA 13 Disseny sonor, creació musical i MIDI

1.-El disseny sonor

2.-La banda sonora: la veu, a la música i els efectes en l'audiovisual

TEMA 14 La sonorització i el doblatge

1.-Les tècniques de doblatge

2.-La sonorització dels audiovisuals

3.-Els estereotips i l'imaginari

TEMA 15 La locució

1.-El discurs

2.-La interpretació

3.-La veu

4.-La impostació i la projecció

TEMA 16 La gestió del so en el projecte audiovisual

1.-La direcció del projecte AV

2.-La producció de la banda sonora

3.-La publicació

TEMA 17 La ràdio

1.-Ràdio. El projecte, la planificació i la producció, el guió i la realització.

2.-Ràdio. L'enregistrament del programa de ràdio i la postproducció.

3.-Situacions diverses en l'enregistrament a l'estudi i fora de l'estudi.

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	o*	G*	HP*	HNP*
Classe magistral (M)	Vegeu temari i cronograma	O1, O2, O3, O4	1	40	50
Seminaris (S)					
Pràctiques (P)	Pràctiques en l'estudi de so. Vegeu cronograma	O1, O2, O3, O4		24	30
Treballs (T)	Tres treballs pràctics de producció de so	O1, O2, O3, O4		4	24
Tutories (Tut)					4
Altres (AA)	Tutories opcionals + Taller d'Avaluació	O1, O2, O3, O4		3	10
Avaluació (AV)	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació	O1, O2, O3, O4		4	
TOTAL	El total absolut sempre ha de sumar 187.5 h (7.5 ECTS) o 150 h (6 ECTS)			75	118

O: Objectiu. G: número de grups implicats en l'activitat. HP: hores presencials de l'alumne. HNP: hores no presencials de l'alumne.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

CRONOGRAMA ASSIGNATURA: II SEMESTRE (dilluns-dimecres)

	Sessions GG	Sessions GG / GM-A	Sessions GM-B	Dates d'exàmens i Lliurament treballs	Temes
	Dilluns	Dimarts	Dimecres		
1	17/02	18/02			1, 2
2	24/02	A1	B1		3
3	03/03	04/03			3-4
4	10/03	A2	B2		5
5	17/03	A3	B3	Pràctica 1 21/03	6
6	24/03	A4	B4		7
7	31/03	A5	B5	Examen 1 31/03	8
8	07/04	Setmana	de la	Comunicació	9
9	21/04 (festiu)	22/04			10
10	28/04	A6	B6		
11	05/05	A7	B7	Pràctica 2 09/05	11
12	12/05 (festiu)	13/05			12
13	19/05	A8	B8		1
14	26/05	A9	B9	Pràctica3 27 i 28 /05	14
15	02/06	A10	B10	Treball individual 06/06	15
16	09/06	A11	B11		15
17	16/06			Examen 2 16/06	
19	30/06			Treball en grup 30/06	

Sistema d'avaluació

Mecanismes d'avaluació	Codificació / descripció-criteris / tipologia TPD	Observacions	O*	Activitat	%*
Assistència i participació (As)	Assistència i participació per part de l'alumnat	Control aleatori de les assistències	O1, O2, O3, O4	Totes les presencials	6
Taller d'avaluació (TA) (Examen)	Dos exàmens	Dos exàmens escrits obligatoris	O1, O2, O3, O4	Classes Magistrals	17 17
Informe (In) / Treballs (T)	Un treball obligatori	Treball de producció en grup	O1, O2, O3, O4	Treball	27
Altres (A)	Tres treballs d'elaboració de documents sonors pràctics		O1, O2, O3, O4	Pràctiques	21
	Un treball d'anàlisi d'una banda sonora				12
TOTAL					100

O: Objectiu. %: percentatge en la nota final.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

Alten, Stanley R. *El Manual del audio en los medios de comunicación* Andoain (Guipuzkoa) : Escuela de cine y vídeo, cop. 4a ed. 1997

Chion, M.; *La Audiovisión: introducción a un análisis conjunto de la imagen y el sonido*. Barcelona: Paidós 1993

Cuenca, Ignasi. *Tecnología básica del sonido*. Madrid : Paraninfo, 1998

Lyver, Des. *Principios básicos del sonido para vídeo*. Barcelona : Gedisa, 2000 Tít. orig.: *Basics of video sound*. Oxford : Focal Press, 1999

Palomo, Miguel. *El Estudio de grabación personal : de las ideas musicales al disco compacto*. Madrid : AMUSIC, cop. 1995

Bibliografia complementària

Amyes, T. *Técnicas de postproducción de audio en video y film*. Madrid: Instituto Oficial de Radio y Televisión. Tít. orig: The technique of audio post-production in video and film. Oxford [etc.] : Focal, 1993 Reimpressions: 1997

Baker, Wendy. *El So*. Trad. Maria Pau Roca i Maragall. Barcelona : Cruïlla, cop. 1992

Ballou, Glen (Ed.). *Handbook for sound engineers : the new audio cyclopedia*. Carmel (Ind.) : SAMS, 1991

Bartlett, Bruce. *Técnicas de micrófonos en estéreo*. Madrid : Instituto Oficial de Radio Televisión Española, 1995

- Chion, M.; *El Sonido música, cine, literatura...* Trad. Enrique Folch González. Barcelona: Paidós 1999
- *La Voz en el cine*. Trad. de Maribel Villarino Rodríguez. Madrid: Cátedra, 2004
- Crespo, Julio. *Audio y vídeo digital*. Madrid : Anaya Multimedia, cop. 2002
- Holman, Tomlinson. *5.1 surround sound : up and running*. Boston [etc.] : Focal Press, cop. 2000
- *Sound for film and television* . Boston - Mass. : Focal Press, 2nd ed. 2002
- Huber, David Miles. *Modern recording techniques*. Boston [etc.] : Focal Press, cop. 2005
- Jordà Puig, Sergi. *Audio digital y MIDI*. Madrid: Anaya Multimedia, cop. 1997
- Katz, Bob *La Masterización de audio : el arte y la ciencia*. Andoain : Escuela de Cine y Vídeo, 2002
- Kinsler, Lawrence E. et al.. *Fundamentals of acoustics*. New York [etc.] : John Wiley & Sons, cop. 2000
- Mark Kahrs, Karlheinz Brandenburg (Eds.) *Applications of digital signal processing to audio and acoustics*. Boston [etc.] : Kluwer Academic Publishers, cop. 1998
- Pohlmann, Ken C. *Principios de audio digital*; Trad. y rev. técnica, Antonio Mínguez Olivares, Francisco Javier Taberner Gil, Jorge Grudman Isla. Madrid [etc.] : McGraw-Hill Interamericana, cop. 2002
- Recuero, Manuel. *Acústica de estudios para grabación sonora*. Madrid : Instituto Oficial de Radio y Televisión, DL 1990
- Recuero, Manuel et al. *Técnicas de grabación sonora*. Madrid : Instituto Oficial de Radio y Televisión, DL 1992
- Rodríguez, A. *La dimensión sonora del lenguaje audiovisual* Barcelona: Paidos
- Rumsey, Francis. *Sonido estereofónico para televisión*. Trad. Dolores Gutiérrez de Frutos. Madrid : Instituto Oficial de Radio y Televisión. Centro de Formación de RTVE, DL 1991
- *Introducción al sonido y la grabación*. Trad. Javier Ferreras. Madrid : Instituto Oficial de Radio Televisión Española, 1994
- *Sonido y grabación : introducción a las técnicas sonoras*. Madrid : Instituto Oficial de Radio y Televisión (IORTV), DL 2004
- Russ, Martin. *Síntesis y muestreo de sonido*. Madrid : Instituto Oficial de Radio y Televisión, 1999
- Tribaldos, Clemente. *Sonido profesional : [estudios de registro profesional]*. Madrid: Paraninfo, 1999
- Van Leeuwen, Theo. *Speech, music, sound*. Houndmills [etc.] : MacMillan, 1999
- Watkinson, John *El Arte del audio digital*. Madrid: Instituto Oficial de RadioTelevisión Española, DL 2001.
- *An Introduction to digital audio*. Oxford: Focal Press, 2002